

Верховний
Суд

Оскарження рішення дисциплінарного органу.
Окремі висновки Великої Палати Верховного Суду у справах
про притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності.

Ольга СТУПАК

суддя-спікер Великої Палати Верховного Суду

Підстави дисциплінарної відповідальності судді визначені статтею 106 Закону України «Про судоустрій та статус суддів».

Аналіз підстав притягнення судді до дисциплінарної відповідальності і звільнення їх за порушення присяги дозволяє здійснити їх класифікацію, поділивши на декілька груп.

Це порушення суддею:

а) норм процесуального права і своїх посадових обов'язків при відправленні правосуддя;

б) правил суддівської етики;

в) правил щодо конфлікту інтересів або неповідомлення про випадки втручання в діяльність судді;

г) розголошення суддею таємниці або певної інформації;

р) порушення прав людини і основоположних свобод;

д) недотримання вимог та обмежень, передбачених антикорупційним і судоустрійним законодавством;

е) невиконання вимог члена ВККС та/або ВРЮ щодо надання певної інформації;

ж) вимог щодо належного ставлення до службових обов'язків.

До суддів може
застосовуватися
дисциплінарне
стягнення у виді:

1) попередження;

2) догани - з позбавленням права на отримання доплат до посадового окладу судді протягом одного місяця;

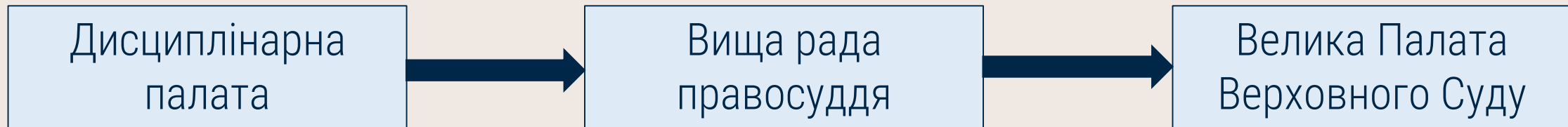
3) суворої догани - з позбавленням права на отримання доплат до посадового окладу судді протягом трьох місяців;

4) подання про тимчасове (від одного до шести місяців) відсторонення від здійснення правосуддя - з позбавленням права на отримання доплат до посадового окладу судді та обов'язковим направленням судді до Національної школи суддів України для проходження курсу підвищення кваліфікації, визначеного органом, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, та подальшим кваліфікаційним оцінюванням для підтвердження здатності судді здійснювати правосуддя у відповідному суді;

5) подання про переведення судді до суду нижчого рівня;

6) подання про звільнення судді з посади.

Процедура притягнення до дисциплінарної відповідальності

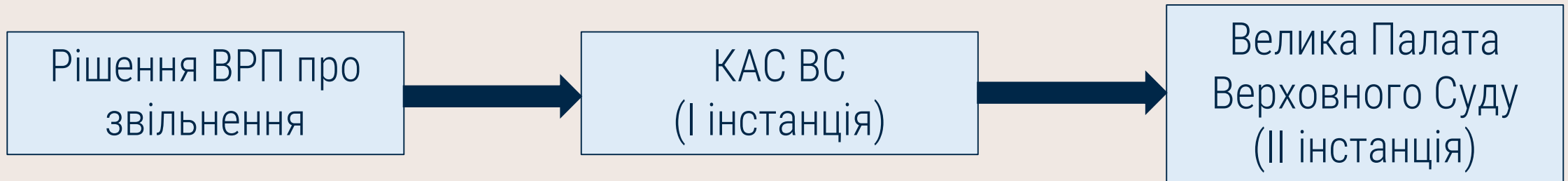
Відповідно до частини 7 статті 266 КАС України на рішення Вищої ради правосуддя, ухвалене за результатами розгляду скарги на рішення її Дисциплінарної палати, може бути подана скарга до Великої Палати Верховного Суду.

Така скарга розглядається **за правилами касаційного провадження**, встановленими цим Кодексом.

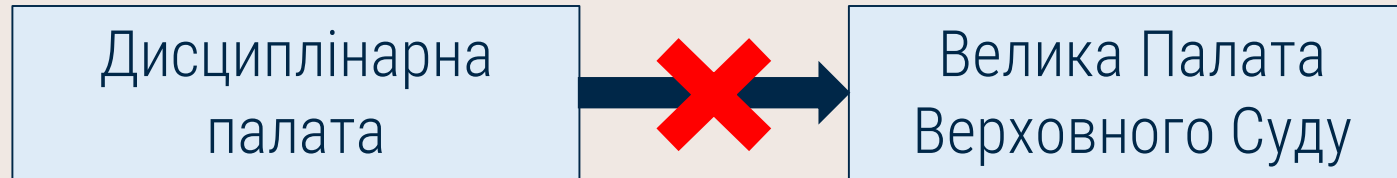

Велика Палата

Якщо за результатом розгляду дисциплінарної справи застосований такий вид дисциплінарного стягнення як звільнення судді

Частина 3 статті 23 КАС України передбачає, що Велика Палата Верховного Суду переглядає в апеляційному порядку **як суд апеляційної інстанції** судові рішення у справах, розглянутих Верховним Судом як судом першої інстанції.

Відповідно до частин першої, третьої статті 51 Закону № 1798-VIII право оскаржити рішення Дисциплінарної палати у дисциплінарній справі до ВРП має суддя, щодо якого ухвалено відповідне рішення. Скаржник має право оскаржити рішення Дисциплінарної палати у дисциплінарній справі до ВРП за наявності дозволу Дисциплінарної палати на таке оскарження.

Скарга на рішення Дисциплінарної палати може бути подана виключно до ВРП.

Постанова ВП ВС від 23 січня 2025 року у справі № 990SCGC/19/24

(не можна погіршувати становище скажника)

ВП ВС зазначила, що суддя, не погоджуючись із наявністю в його діях складу дисциплінарного проступку та/або застосованим до нього видом дисциплінарного стягнення, має бути впевненим, що ВРП, розглядаючи його скаргу на рішення Дисциплінарної палати, не застосує до нього більш суворе стягнення порівняно з тим, яке визначив орган, що здійснює дисциплінарне провадження. Іншими словами, право судді на оскарження рішення Дисциплінарної палати може бути ефективним способом захисту лише тоді, коли такий суддя не буде мати побоювань, що це може призвести до погіршення його юридичного стану.

Натомість якщо суддя буде остерігатися того, що уповноважені розглядати дисциплінарні справи органи за його ж скаргою зможуть змінити оскаржуване рішення йому на шкоду, це викликатиме стримуючий ефект у реалізації права на оскарження рішення про притягнення до дисциплінарної відповідальності, що є несумісним з ефективним захистом порушеного права, а отже, не відповідатиме й принципу верховенства права.

ВП ВС дійшла висновку, що ВРП не може за скаргою судді застосувати до нього більш суворе стягнення, ніж те, яке було застосоване до цього судді Дисциплінарною палатою.

Постанова ВП ВС від 17 червня 2025 року у справі № 990/2/25

(ознайомлення з матеріалами дисциплінарного провадження)

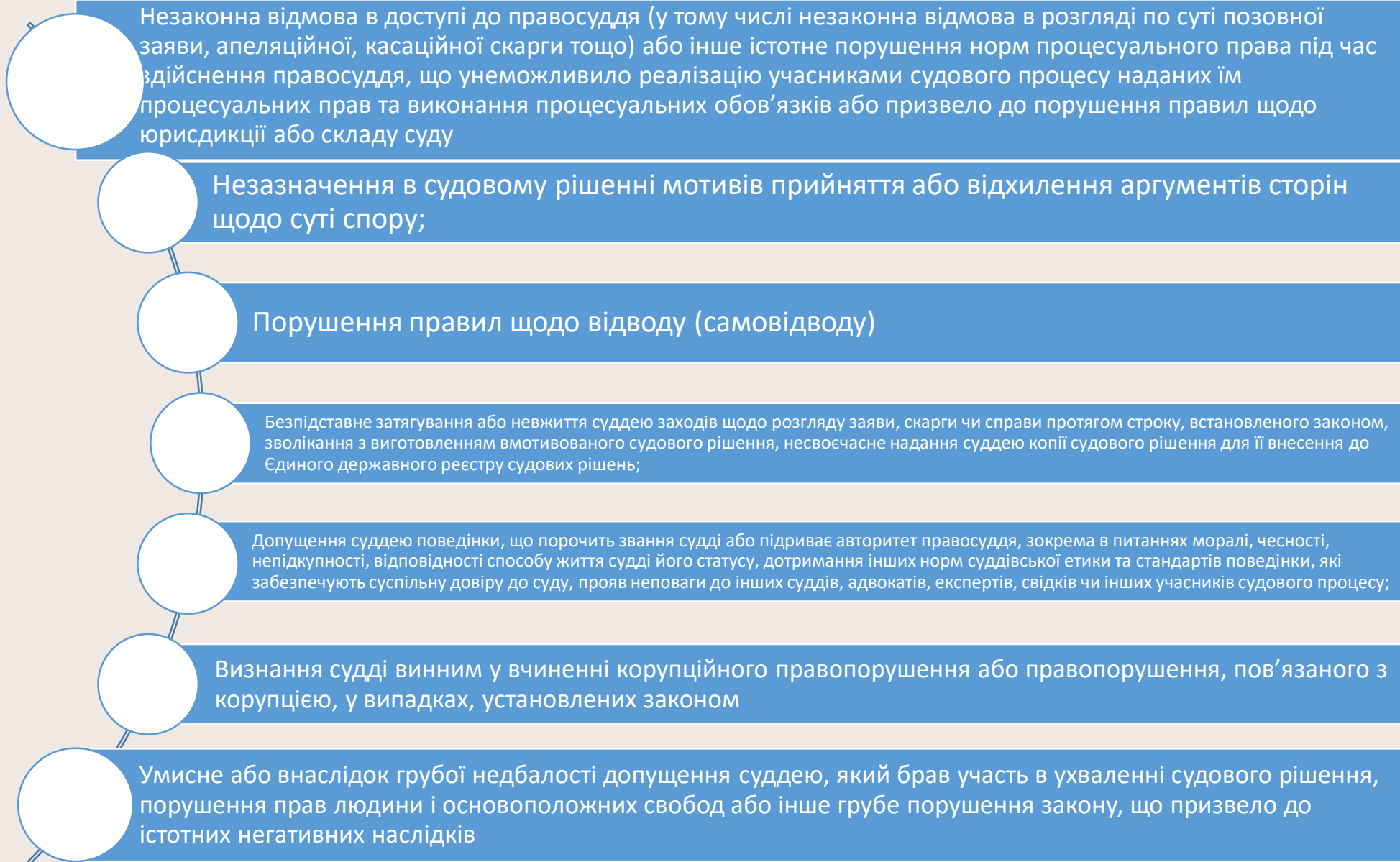
Згідно з пунктами 27.13 та 27.14 глави 27 Регламенту заяви про ознайомлення зі справами (матеріалами) в електронному вигляді надсилаються через модуль «Електронний кабінет» в ЄСІТС або на електронну адресу Ради, визначену для подання електронних звернень assistant@hcj.gov.ua, з використанням кваліфікованого електронного підпису, або засобами поштового зв'язку з долученням до заяви носія інформації. До заяви додаються копії документів, що посвідчують особу та повноваження заявника відповідно до чинного законодавства. У заяві зазначається електронна адреса заявника для листування, надсилання в електронному вигляді справи (матеріалу). Перевірку кваліфікованого електронного підпису здійснює управління документального забезпечення секретаріату Ради.

У разі наявності технічної можливості справи (матеріали) надаються заявникам **в електронному вигляді (надсилаються через модуль «Електронний кабінет» в ЄСІТС або на електронну адресу або засобами поштового зв'язку на носіях інформації рекомендованою кореспонденцією чи надається дистанційний доступ до справи (матеріалу), розміщеної (розміщеного) у хмарному сховищі).**

Велика Палата Верховного Суду доходить висновку, що Регламенту не передбачають можливості визначення заявником способу ознайомлення з матеріалами дисциплінарної справи. Водночас указаним нормативним актом з урахуванням технічної можливості передбачено альтернативні варіанти для ознайомлення заявника з матеріалами справи у віддаленому режимі (в електронній формі) через: модуль «Електронний кабінет» у ЄСІТС; електронну адресу; дистанційний доступ до справи (матеріалу), розміщеної (розміщеного) у хмарному сховищі.

Отже, з урахуванням тієї обставини, що позивач висловив бажання ознайомитися з матеріалами дисциплінарних скарг у відділеному доступі в електронному вигляді, а відповідач надав йому доступ до відповідних матеріалів об'єднаної дисциплінарної справи через хмарне сховище (за відповідним посиланням), передбачене Регламентом як один зі способів ознайомлення засобами електронного зв'язку, а щодо інших справ – через модуль «Електронний суд» в ЄСІТС, Велика Палата Верховного Суду вважає, що право позивача на ознайомлення повною мірою було забезпечено.

Щодо наявності складу дисциплінарного проступку у діях судді

підпункт «а» пункту 1 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII

Суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності в порядку дисциплінарного провадження з таких підстав:

1) умисне або внаслідок недбалості:

а) ● незаконна відмова в доступі до правосуддя (у тому числі незаконна відмова в розгляді по суті позовної заяви, апеляційної, касаційної скарги тощо)

● або інше істотне порушення норм процесуального права під час здійснення правосуддя, що унеможливило реалізацію учасниками судового процесу наданих їм процесуальних прав та виконання процесуальних обов'язків або призвело до порушення правил щодо юрисдикції або складу суду

Постанова ВП ВС від 26 вересня 2024 року у справі № 990SCGC/10/24 (частина I)

(підстава: підпункт «а» пункту 1 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII, суддя не передав матеріали справи для її розгляду у межах справи про банкрутство)

ВРП в оскаржуваному рішенні зазначила, що суддя ОСОБА_1 не передав матеріали справи № 922/3502/19 разом із заявою про забезпечення позову та здійснив розгляд цієї заяви по суті в позовному провадженні за межами справи про банкрутство ТОВ «Омега Плюс Харків» (№ 922/2960/17), чим порушив вимоги частини третьої статті 7 КУзПБ, «обмежив заставодержателя майна боржника - ПАТ АБ «Укргазбанк» у праві вільно обирати способи та процедуру звернення стягнення на передане в іпотеку майно з урахуванням особливостей задоволення вимог кредиторів до боржника - лише в порядку, передбаченому КУзПБ та в межах провадження у справі про банкрутство».

Покликаючись на те, що суддя ОСОБА_1 знав про наявність справи № 922/3502/19 про визнання ТОВ «Омега Плюс Харків» банкрутом та залишив поза увагою клопотання ПАТ АБ «Укргазбанк» від 05 грудня 2019 року про передання цієї справи для розгляду в межах справи № 922/2960/17 про банкрутство, ВРП погодилася із висновками Третьої Дисциплінарної палати про те, що суддя ОСОБА_1 допустив внаслідок недбалості істотне порушення норм процесуального права під час здійснення правосуддя, що призвело до порушення правил юрисдикції або складу суду.

Постанова ВП ВС від 26 вересня 2024 року у справі № 990SCGC/10/24 (частина II)

(підстава: підпункт «а» пункту 1 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII, суддя не передав матеріали справи для її розгляду у межах справи про банкрутство)

Велика Палата Верховного Суду зазначила, що приписи ГПК України не передбачають строків та порядку передання справ від одного суду до іншого в разі наявності судового провадження з банкрутства. Таких строків та порядку також не передбачено й правилами частини другої статті 7 КУзПБ, якою визначено лише перелік справ, які розглядаються господарським судом, у провадженні якого перебуває справа про банкрутство.

Тож на момент надходження згаданого клопотання чинним законодавством не було передбачено строків та порядку передання справ від одного суду до іншого в разі наявності судового провадження з банкрутства.

Врахувавши сукупно наведені обставини, передовсім, непередбачення чіткого регулювання в процесуальному законі як строків вирішення питання про передачу матеріалів справи для розгляду в межах справи про банкрутство, так і процесуальної послідовності (пріоритетності) розгляду різних процесуальних звернень (у цій справі - клопотання про передачу справи та заяви про забезпечення позову), несформування усталеної практики через нетривалий час застосування відповідної норми права, Велика Палата Верховного Суду дійшла переконання про невстановлення підстав для висновку щодо істотності порушення суддею ОСОБА_1 норм процесуального права, які могло б кваліфікуватися як дисциплінарний проступок.

Постанова ВП ВС від 26 вересня 2024 року у справі № 990SCGC/10/24 (частина III)

(підстава: підпункт «а» пункту 1 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII, суддя не передав матеріали справи для її розгляду у межах справи про банкрутство)

Велика Палата Верховного Суду неодноразово звертала увагу на те, що скасування або зміна судового рішення не має наслідком дисциплінарну відповідальність судді, який брав участь у його ухваленні, крім випадків, коли скасоване або змінене рішення ухвалено внаслідок умисного порушення норм права чи неналежного ставлення до службових обов'язків (частина друга статті 106 Закону № 1402-VIII).

ВРП як на підтвердження вчинення суддею ОСОБА_1 істотного порушення вимог процесуального права зазначає про скасування в касаційному порядку судового рішення (ухвали про часткове забезпечення позову), проте відповідно до вимог частини другої статті 106 Закону № 1402-VIII притягнення судді до дисциплінарної відповідальності у такому випадку можливе лише в разі умисного порушення норм права, а не через недбалість, як встановлено ВРП у цій справі, що додатково підтверджує необґрунтованість висновків ВРП.

Посилаючись в оскаржуваному рішенні на висновки Верховного Суду у справах № 910/1040/18, № 904/2285/19, ВРП не врахувала, що у зазначених справах Верховний Суд не досліджував питання розгляду заяв про забезпечення позову у випадку, якщо стосовно одного із учасників справи відкрито провадження у справі про банкрутство та застосування положень статті 7 КУзПБ, оскільки, як зазначено вище, КУзПБ набрав чинності 21 жовтня 2019 року, тобто після ухвалення Верховним Судом судових рішень у справах № 910/1040/18, № 904/2285/19.

Ураховуючи наведене, Велика Палата Верховного Суду вважає, що ВРП дійшла передчасного висновку про наявність підстав для притягнення судді ОСОБА_1 до дисциплінарної відповідальності за підпунктом «а» пункту 1 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII, оскільки об'єктивну сторону визначеного цією правовою нормою проступку має становити саме істотне порушення норм процесуального права, тоді як дисциплінарний орган помилково послався на порушення суддею частини третьої статті 7 КУзПБ (у редакції, чинній на момент відкриття провадження у справі № 922/3502/19), диспозиція якої не відповідає фактичним обставинам справи.

В оскаржуваному рішенні Рада не навела мотивів обрахування строку притягнення судді до дисциплінарної відповідальності, хоча суддя і вказував на вплив цього строку, тому оскаржуване рішення ВРП також не можна вважати вмотивованим з огляду на наведені міркування.

Постанова ВП ВС від 11 квітня 2024 року у справі № 990SCGC/6/23 (частина І)

(підстава: підпункт «а» пункту 1 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII, у зв'язку з надходженням до суду клопотання прокурора про продовження строку тримання під вартою обвинуваченого під час перебування судді у відпустці)

На час надходження 02 листопада 2020 року до Сумського апеляційного суду клопотання про продовження ОСОБІ_2 запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою розділ XI «Перехідні положення» КПК України з огляду на запроваджені постановою КМУ від 11 березня 2020 року № 211 карантинні заходи з метою протидії поширенню коронавірусу COVID-19 було доповнено пунктом 20-5, згідно з яким тимчасово, на період дії карантину, встановленого КМУ з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19), встановлено особливості судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальних провадженнях та розгляду окремих питань під час судового провадження. Так, розгляд питань, які віднесено до повноважень слідчого судді (крім розгляду клопотань про надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій і скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування), та окремих питань під час судового провадження здійснюється з урахуванням особливостей, визначених цим пунктом.

За звичайних обставин процесуальним законодавством закріплено принцип незмінності складу суду, який означає, що справа, розгляд якої розпочато колегією суддів, повинна бути розглянута тією ж колегією суддів, яка розпочала справу, тож тимчасова відсутність судді-доповідача або члена колегії, як правило, не може бути підставою для зміни складу колегії суддів.

У той же час тимчасово, на період дії карантину, питання передачі саме клопотання (не всієї судової справи) про продовження запобіжного заходу, за умови неможливості розгляду (незалежно від підстав) останнього суддею (колегією суддів) протягом регламентованого КПК України строку, вирішувалося відповідно до пункту 20-5 розділу XI «Перехідні положення» КПК, без здійснення повторного автоматизованого розподілу самої судової справи та без безпосередньої участі судді, в провадженні якого перебувала така справа.

Постанова ВП ВС від 11 квітня 2024 року у справі № 990SCGC/6/23 (частина II)

(підпункт «а» пункту 1 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII, у зв'язку з надходженням до суду клопотання прокурора про продовження строку тримання під вартою обвинуваченого під час перебування судді у відпустці)

Тим більше на час надходження 02 листопада 2020 року до Сумського апеляційного суду відповідного клопотання суддя ОСОБА_1 **вже знаходився у відпустці** (додатковій відпустці із збереженням суддівської винагороди як учаснику бойових дій), що взагалі виключало здійснення ним правосуддя, до того ж враховуючи перебування останнього на самоізоляції (у зв'язку з підтвердженням у нього COVID-19).

За таких обставин, оцінивши в сукупності отримані в судовому засіданні докази, зваживши на всі аргументи та доводи сторін, ВП ВС виходячи з правової оцінки дисциплінарного проступку, який ставиться за провину судді ОСОБИ_1, дійшла висновку, що оспорюване рішення не відповідає такому критерію правомірності рішення суб'єкта владних повноважень, як обґрунтованість. Підставою для такого висновку є те, що суддя ОСОБА_1 був притягнутий до дисциплінарної відповідальності за порушення норм процесуального права щодо розгляду клопотання прокурора про продовження строку тримання під вартою обвинуваченого у кримінальному провадженні без урахування встановленої у дисциплінарному провадженні тієї обставини, що клопотання надійшло до суду під час перебування судді у відпустці. Обставини, які б свідчили про обізнаність судді ОСОБИ_1 щодо цього клопотання, в дисциплінарному провадженні не встановлені.

Постанова ВП ВС від 20 лютого 2025 року у справі № 990SCGC/25/24

(підстава: підпункт «а» та «д» пункту 1 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII)

ВП ВС перевіряла, чи дійсно діяння судді мали склад дисциплінарних проступків, за які суддю притягнуто до дисциплінарної відповідальності:

- істотне порушення норм процесуального права під час здійснення правосуддя, що унеможливило реалізацію учасниками судового процесу наданих їм процесуальних прав та виконання процесуальних обов'язків;
- порушення правил щодо відводу (самовідводу).

У розглядуваній ситуації, за встановлених обставин щодо розгляду судом клопотання слідчого про накладення арешту на тимчасово вилучене майно без участі власника майна і за відсутності в матеріалах справи доказів повідомлення його або його адвоката про розгляд цього клопотання, дисциплінарний орган кваліфікував дії судді як **істотне порушення норм процесуального права, наслідком якого є унеможливлення реалізації учасниками судового процесу наданих їм процесуальних прав та виконання процесуальних обов'язків.**

ВП ВС погодилася з такою кваліфікацією, наголосивши, що вимога процесуального закону щодо обов'язкового повідомлення власника тимчасово вилученого майна про розгляд клопотання про арешт цього майна забезпечує повне і всебічне з'ясування обставин щодо підстав застосування арешту, а відтак забезпечує не тільки виконання завдань кримінального судочинства, але й захист права власності, запобігання протиправному обмеженню цього права. **Надання суддею переваги процесуальним нормам щодо порядку (засобів) повідомлення особи та щодо строків вчинення процесуальної дії над нормами, які гарантують дотримання прав особи в кримінальному провадженні, не є виправданим, оскільки це суперечить завданням кримінального судочинства.**

ВП ВС також погодилася з висновком ВРП про те, що розгляд суддею самостійно заяви про самовідвід є свідомим порушенням норм матеріального права і містить склад дисциплінарного проступку, передбаченого підпунктом «д» п. 1 ч. 1 ст. 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Підпункт «б» пункту 1 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII

Суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності в порядку дисциплінарного провадження з таких підстав:

1) умисне або внаслідок недбалості:

б) незазначення в судовому рішенні мотивів прийняття або відхилення аргументів сторін щодо суті спору;

Постанова ВП ВС від 18 квітня 2024 року у справі № 990SCGC/1/24

(підстава: підпункт «б» пункту 1 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII, у зв'язку з неповним з'ясуванням обставин та ненаданням належної оцінки доказам, що містилися в матеріалах справи про адміністративне правопорушення, щодо відмови водія від проходження огляду на стан наркотичного сп'яніння)

Суддя закрит провадження у справі щодо ОСОБИ_2 у зв'язку з відсутністю в його діях складу адміністративного правопорушення, передбаченого частиною 1 статті 130 КУпАП. Водій відмовився від проходження огляду на стан наркотичного сп'яніння у закладі охорони здоров'я.

ВП ВС погодилася з позицією ВРП про те, що суддя, розглядаючи справу про адміністративне правопорушення, мав обов'язок оцінити всі обставини в сукупності на підставі всіх зібраних доказів і застосувати належні норми права. Натомість за змістом ухваленної у справі про адміністративне правопорушення постанови суддя врахував лише доводи водія, стосовно якого поліцейські склали протоколи про адміністративне правопорушення, щодо наявності в нього ознак наркотичного сп'яніння, проте не навів мотивів неврахування (відхилення) доказів наявності ознак такого сп'яніння у водія, наведених у протоколі про адміністративне правопорушення, на відеозаписі з нагрудної камери інспектора патрульної поліції та в письмових поясненнях свідків.

Таким чином, суддя не зазначив у судовому рішенні мотивів прийняття або відхилення аргументів сторін щодо суті спору, що є підставою для притягнення судді до дисциплінарної відповідальності за підпунктом «б» пункту 1 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII.

ВП ВС погодилася з висновком ВРП про те, що остання не має повноважень встановлювати або оцінювати обставини справи, вирішувати питання про достовірність або недостовірність того чи іншого доказу, проте відсутність будь-яких мотивів на обґрунтування відхилення доводів сторони судового процесу безпосередньо впливає на якість судового рішення як процесуального документа, можливість сприйняття його як сторонами, так і суспільством у цілому як результату правильного застосування юридичних норм, справедливого процесу та належної оцінки фактів, а також як такого, що може бути ефективно виконаним.

Постанова ВП ВС від 03 липня 2025 року у справі № 990SCGC/9/25

(підстава: підпункт «б» пункту 1 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII, у зв'язку з ненаведенням аргументів відхилення доказів, що містилися в матеріалах справи про адміністративне правопорушення, щодо відмови водія від проходження огляду на стан наркотичного сп'яніння)

Суддя закрити провадження у справі щодо ОСОБИ_2 у зв'язку з відсутністю в його діях складу адміністративного правопорушення, передбаченого частиною 1 статті 130 КУпАП. Водій відмовився від проходження огляду на стан наркотичного сп'яніння у закладі охорони здоров'я. У постановах суддя констатував відсутність підстав для висновку про відмову водіїв Б. та К. від проходження огляду на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння, оскільки поліцейський не дотримався порядку проведення огляду на місці зупинки з використанням спеціальних технічних засобів, який встановлено статтею 266 КУпАП.

ВП ВС погодилася з позицією ВРП про те, що суддя, розглядаючи справу про адміністративне правопорушення, мав обов'язок оцінити всі обставини в сукупності на підставі всіх зібраних доказів і застосувати належні норми права. Натомість за змістом ухваленої у справі про адміністративне правопорушення постанови суддя врахував лише доводи водія, стосовно якого поліцейські склали протоколи про адміністративне правопорушення, щодо наявності в нього ознак наркотичного сп'яніння, проте не навів мотивів неприйняття доданих до протоколу про адміністративне правопорушення доказів, а також не обґрунтував своєї позиції щодо обов'язку працівників патрульної поліції пропонувати водію, у якого виявлено ознаки наркотичного сп'яніння, пройти огляд з використанням спеціальних технічних засобів саме на місці зупинки транспортного засобу.

Процедура проведення огляду водіїв транспортних засобів на стан наркотичного сп'яніння, оформлення результатів такого огляду, регулюються Інструкцією № 1452/735 та Порядком № 1103. Приписи Інструкції № 1452/735 та Порядку № 1103 застосовуються у системному зв'язку як між собою, так і з приписами інших нормативних актів.

Постанова ВП ВС від 13 червня 2024 у справі № 990SCGC/2/24 (частина I)

(підстава: підпункт «б» пункту 1 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII, у зв'язку з ненаведенням належних мотивів прийняття аргументів слідчого про скасування арешту майна)

*ця ж справа оглядається при аналізі такої підстави притягнення до дисциплінарної відповідальності як пункт 3 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII

Ухвалюючи рішення про притягнення судді до дисциплінарної відповідальності у виді внесення подання про звільнення з посади судді, ВРП та її ДП виходила з того, що суддя допустив істотне порушення норм процесуального права щодо ненаведення належних мотивів прийняття аргументів слідчого про арешт майна та представника ТОВ «Олімпіас груп» про скасування арешту майна, вихід за межі повноважень слідчого судді при вирішенні питання про зобов'язання зберігача майна повернути зерно кукурудзи ТОВ «Олімпіас груп», що стало наслідком виконання без відома ФОП ОСОБИ_2 неправомірної ухвали слідчого судді від 31 січня 2020 року та вивезення зерна кукурудзи ТОВ «Олімпіас груп». Такі дії вчинені суддею внаслідок неналежного ставлення до виконання обов'язків слідчого судді (груба недбалість).

Ухвала від 13 січня 2020 року про накладення арешту

Ухвала від 31 січня 2020 року про скасування арешту

Постанова ВП ВС від 13 червня 2024 у справі № 990SCGC/2/24 (частина II)

(підстава: підпункт «б» пункту 1 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII, у зв'язку з ненаведенням належних мотивів прийняття аргументів слідчого про скасування арешту майна)

*ця ж справа оглядається при аналізі такої підстави притягнення до дисциплінарної відповідальності як пункт 3 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII

ВП ВС критично оцінила висновки ВРП, наведені в оскаржуваному рішенні в частині, що «слідчим суддею не враховано, що клопотання слідчого не містить належного обґрунтування необхідності застосування такого заходу забезпечення кримінального провадження, як арешт», оскільки **оцінка обґрунтованості процесуальних звернень належить до виключної компетенції суду як органу, який здійснює правосуддя, такі висновки виходять за межі повноважень дисциплінарного органу при здійсненні дисциплінарного провадження щодо судді, оскільки є власною оцінкою ВРП та її дисциплінарної палати процесуального клопотання слідчого.**

ВП ВС не погодилась з тим, що дії судді ОСОБА_1 при постановленні ухвали від 13 січня 2020 року про накладення арешту у справі містять ознаки дисциплінарного проступку, передбаченого підпунктом «б» пункту 1 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII, оскільки з аналізу фактичних обставин, які покладено в основу оскаржуваного рішення ВРП, це рішення не містить належного обґрунтування обставин, які підтверджують наявність грубої недбалості судді під час вирішення клопотання про накладення арешту.

ВП ВС **погодилася** з висновками ВРП та її ДП в частині наявності в діях судді ознак дисциплінарного проступку, передбаченого підпунктом «б» пункту 1 статті 106 Закону № 1402-VIII (у тій частині, що суддя ОСОБА_1 при постановленні ухвали від 31 січня 2020 року про скасування арешту майна вийшов за межі повноважень слідчого судді при вирішенні питання про зобов'язання зберігача майна повернути зерно кукурудзи ТОВ «Олімпіас груп» та не навів відповідних мотивів та процесуальних підстав такого виходу).

Постанова ВП ВС від 26 червня 2025 року у справі № 990SCGC/28/24

(підстава: підпункт «б» пункту 1 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII, у зв'язку з ненаведенням належних мотивів прийняття аргументів слідчого про скасування арешту майна)

*Ця постанова стосується оскарження рішення ВРП, яке було прийняте після постанови ВП ВС від 13 червня 2024 у справі № 990SCGC/2/24 (попередній слайд).

ВП ВС висновує, що оскаржуване рішення, як і рішення ВРП від 14 грудня 2023 року № 1321/0/15-23, яке було предметом оскарження до ВП ВС у справі № 990SCGC/2/24 (попередній слайд), не містить належного обґрунтування щодо наявності в діях судді ознак грубої недбалості чи свідомого допущення дії, які мають ознаки вказаного дисциплінарного проступку під час вирішення клопотання про накладення арешту (ухвала від 13 січня 2020 року).

У цій справі ВП ВС також зауважує, що не ставила собі за мету оцінити законність, обґрунтованість і вмотивованість ухвали слідчого судді ОСОБА_1 від 13 січня 2020 року, оскільки це не є повноваженнями суду в межах розгляду скарги судді на рішення ВРП. Водночас у цій частині оцінка дій судді здійснена виключно з метою встановлення наявності / відсутності ознак вчинення суддею дисциплінарного проступку.

ВП ВС не може погодитися з висновком ВРП, що «слідчий суддя ОСОБА_1 під час розгляду клопотань про накладення та скасування арешту не перевірів та не врахував їх невідповідність вимогам статей 171, 172 КПК України, що є порушенням норм чинного процесуального закону», оскільки оцінка обґрунтованості процесуальних звернень, як про це вже зазначалося вище у цій постанові, не належить до повноважень дисциплінарного органу при здійсненні дисциплінарного провадження щодо судді.

Оскільки ВРП помилково кваліфікувала дії судді ОСОБА_1 як такі, що в їх сукупності становлять склад вказаного дисциплінарного проступку, то не можна вважати вмотивованими і висновки ВРП у частині вирішення питання про застосування дисциплінарного стягнення до скажника.

Пункт 2 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII

Суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності в порядку дисциплінарного провадження з таких підстав:

2) безпідставне затягування або невжиття суддею заходів щодо розгляду заяви, скарги чи справи протягом строку, встановленого законом, зволікання з виготовленням вмотивованого судового рішення, несвоєчасне надання суддею копії судового рішення для її внесення до Єдиного державного реєстру судових рішень;

Постанова ВП ВС від 18 квітня 2024 року у справі № 990SCGC/2/23

(підстава: підпункт «а» пункту 1 та пункт 2 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII, у зв'язку з невжиттям заходів для своєчасного розгляду заявленого на стадії підготовчого судового засідання клопотання прокурора про продовження строку тримання під вартою обвинувачених)

ВП ВС погодилася з доводами ВРП, що, отримавши матеріали справи № 297/1597/19 після розгляду судом 27 липня 2020 року питання про його відвід, суддя ОСОБА_1 мав усвідомлювати необхідність вжиття всіх можливих процесуальних заходів задля призначення розгляду клопотання прокурора до початку своєї відпустки з огляду на беззаперечну обізнаність щодо наслідків, які настануть, якщо клопотання не буде розглянуте. Проте жодних заходів щодо розгляду клопотання суддя ОСОБА_1 не вжив, що він не заперечує. Тим більше, з 27 липня 2020 року до 03 серпня 2020 року суддя ОСОБА_1 працював усі 5 робочих днів, розглядав інші справи, а питання, яке підлягало вирішенню за клопотанням прокурора, не було таким, що мало значний ступінь складності.

Таким чином, ВП ВС дійшла висновку, що суддя ОСОБА_1 порушив норми КПК України щодо розгляду клопотання прокурора про продовження строку тримання під вартою обвинувачених ОСОБИ_2 та ОСОБИ_3, оскільки не призначив підготовче засідання у справі № 297/1597/19 у строк, визначений статтею 314 КПК України (починаючи з 27 липня 2020 року), та першочергово (як це вимагає частина четверта статті 28 КПК України) не розглянув клопотання прокурора до закінчення строку тримання під вартою обвинувачених ОСОБИ_2 та ОСОБИ_3, встановленого ухвалою Закарпатського апеляційного суду від 18 червня 2020 року.

Доводи, викладені у скарзі судді ОСОБИ_1, не спростовують невиконання ним вимог статті 314 КПК України, а також частини четвертої статті 28 цього Кодексу щодо призначення підготовчого судового засідання у справі № 297/1597/19 задля розгляду клопотання прокурора.

Постанова ВП ВС від 14 березня 2024 року у справі № 990SCGC/4/23

(підстава: пункт 2 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII, у зв'язку з безпідставним затягуванням розгляду заяви про самовідвід іншого судді протягом розумного строку (розгляд тривав понад 6 місяців))

ВП ВС не погодилася з доводами скарги ОСОБИ_1 про відсутність підстави для притягнення її до відповідальності, зважаючи на те, що диспозиція пункту 2 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII чітко визначає, що відповідальність судді може наставати виключно за порушення строків, встановлених законом, а статті 28 та 81 КПК України не містять визначеного строку розгляду питання про самовідвід.

Так, згідно із частиною першою статті 28 КПК України під час кримінального провадження кожна процесуальна дія або процесуальне рішення повинні бути виконані або прийняті в розумні строки. Розумними вважаються строки, що є об'єктивно необхідними для виконання процесуальних дій та прийняття процесуальних рішень.

Ураховуючи обсяг і специфіку процесуальних дій, які має вчинити суддя для розгляду заяви про самовідвід іншого судді, та виходячи із встановлених у справі обставин, ВРП дійшла обґрунтованого висновку про те, що ОСОБА_1, розглянувши відповідну заяву лише через пів року після її надходження, ухвалила рішення поза межами розумного строку.

Доводи скаржниці про те, що тривалість розгляду нею заяви про самовідвід зумовлена об'єктивними причинами, зокрема укомплектованістю суду суддями лише на 41 % та значним навантаженням, були ретельно перевірені ВРП та враховані при застосуванні до ОСОБИ_1 дисциплінарного стягнення.

Постанова ВП ВС від 10 лютого 2022 року провадження № 11-442сап20 (частина I)

(підстава: пункт 2 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII, за допущення зволікання з виготовленням вмотивованого судового рішення, несвоєчасне надання копій судового рішення для їх внесення до ЄДРСР)

ВП ВС зазначила, що наявність у матеріалах судових справ супровідних листів про надсилання копій судових рішень учасникам справи, які датовані раніше, ніж безпосередньо створені в АСДС «Д-3» судові рішення, не може свідчити про виготовлення відповідних судових рішень. Створення супровідних листів є окремою дією, яка хоч і не повинна передувати виготовленню судового рішення, однак функціональні можливості АСДС «Д-3» дозволяють вчинити цю дію до моменту створення судового рішення. Окрім цього, ВРП не досліджувала питання дати створення та останньої зміни супровідних листів у АСДС «Д-3».

У своїй скарзі суддя ОСОБА_1 не спростував фактів виготовлення повних текстів судових рішень та/або надання їх копій для внесення до ЄДРСР у вказаних вище справах з недотриманням строків, передбачених законодавством, натомість зазначає, що їх порушення пов'язане з великим навантаженням на суддю, а також наголошує на здійсненні ним заходів з метою найбільш швидкого та оперативного судового розгляду.

Однак з урахуванням установлених ВРП та її ДП обставин під час розгляду дисциплінарної справи наведені скаржником доводи не були визнані такими, що свідчать про наявність об'єктивних підстав, які могли б вважатись обґрунтованим виправданням істотного недотримання суддею ОСОБОЮ_1 установлених законодавством строків виготовлення повних текстів судових рішень та надсилання їх копій до ЄДРСР (від трьох до десяти місяців).

Постанова ВП ВС від 10 лютого 2022 року провадження № 11-442сап20 (частина II)

(підстава: пункт 2 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII, за допущення зволікання з виготовленням вмотивованого судового рішення, несвоєчасне надання копій судового рішення для їх внесення до ЄДРСР)

Натомість істотне недотримання строків складення повних текстів судових рішень, передбачених законодавством, є порушенням конституційного права осіб на апеляційне оскарження судового рішення, а також принципу обов'язковості судових рішень (зокрема, у випадку неможливості пред'явлення до виконання судового рішення, яке набирає законної сили з моменту постановлення, у зв'язку з нескладенням його тексту в установленій законодавством строк), який у свою чергу є однією з важливих складових принципу правової визначеності, а також права на справедливий суд, закріпленого, зокрема, у статті 6 Конвенції.

ВП ВС погодилася з висновком ВРП про наявність у діях судді ОСОБИ_1 дисциплінарного проступку, передбаченого пунктом 2 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII, а саме: **зволікання з виготовленням вмотивованого судового рішення, несвоєчасне надання суддею копії судового рішення для її внесення до ЄДРСР, за винятком епізодів щодо зволікання з виготовленням вмотивованих судових рішень у справах № 757/14573/18-ц та 757/38476/17-ц**

Єдиний державний реєстр судових рішень

Доступ до Реєстру здійснюється в тестовому (обмеженому) режимі. Для запобігання загрозам життя і здоров'ю суддів та учасників судового процесу, а також у разі виявлення ознак кіберзагрози, доступ до Реєстру або окремих рішень у ньому може бути обмежено.

Головна

Законодавство

Контакти

Правила

Допомога

Повний доступ

Повний доступ ЄК тестовий період

Пошук за контекстом

Введіть фрагмент тексту судового рішення

Суд та судді

Регіон суду

Оберіть

Найменування суду

Інстанція

Оберіть

ПІБ судді

Судове рішення

Регістраційний № рішення

Період ухвалення (постановлення)

з

по

Період надходження

з

по

Форма судового рішення

Оберіть

Судова справа

Форма судочинства

Оберіть

Категорія справи

Оберіть

Справа №

Статуси сторін судового процесу

Оберіть

Пошук

Очистити

Сортування:

за релевантністю

Використовувати інформаційно-правову електронну базу:

так

Постачальник посилань:

Ліга Закон

Документів у системі:

122336483

Верховний Суд

Постанова ВП ВС від 21 липня 2025 року справа № 990SCGC/7/25

(підстава: пункт 2 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII, у зв'язку з несвоєчасним наданням копії ухвали для внесення до ЄДРСР)

19.02.2019

особа заявила
відвід судді

02.03.2020

клопотання про відсутність заяви
про відвід у матеріалах справи

03.03.2020

суддя ОСОБА_1 задовольнила
заяву про свій самовідвід

11.05.2021

надано копію вказаної ухвали для
внесення до ЄДРСР

ВРП не дала оцінки доводам судді, обмежившись установленням факту, що копія ухвали Києва від 03.03.2020 була внесена до ЄДРСР 11.05.2021.

Докази, які скаржниця надала суду, підтверджують необхідність перевірки її доводу, що після повторного перерозподілу справи вона втратила можливість доступу до справи в АСДС та надати (направити) копію ухвали від 03.03.2020 до ЄДРСР [тобто підписати її власним ЕЦП].

Не можна залишити поза увагою Великої Палати Верховного Суду ту обставину, що ВРП, зробивши в оскаржуваному рішенні висновок, що факт невнесення суддею ОСОБА_1 електронного примірника судового рішення до ЄДРСР має оцінюватися в комплексі з діями (бездіяльністю) та поведінкою судді під час розгляду судової справи, не обґрунтувала його відповідними мотивами та аргументами. **Водночас пункт 2 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII не ставить у залежність притягнення судді до дисциплінарної відповідальності за відповідний проступок від поведінки судді під час розгляду справи, судового рішення в якій не було своєчасно надано для внесення до ЄДРСР.** Як уже зазначено, для встановлення складу цього дисциплінарного проступку, мають значення обставини щодо **причин** несвоєчасного надання суддею копії судового рішення для її внесення до ЄДРСР та вжиття суддею усіх залежних від нього заходів для надіслання відповідного рішення до ЄДРСР протягом строку, встановленого законом.

Рішення ВРП від 30.01.2025 № 149/0/15-25 не можна визнати вмотивованим, а тому підлягає скасуванню з підстави, передбаченої пунктом 4 частини першої статті 52 Закону № 1798-VIII.

Постанова ВП ВС від 20 червня 2024 року у справі № 990SCGC/9/24

(підстава: пункт 2 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII – суддя постановила ухвалу про залишення позову без розгляду через 11 місяців з дня відкриття провадження)

З дня відкриття провадження у справі № 486/1858/20 до дня постановлення ухвали про залишення позовної заяви без розгляду минуло 11 місяців.

ВП ВС не погодилася з доводами скарги про те, що справа не була розглянута своєчасно з поважних причин, вказавши, що під час розгляду дисциплінарної справи оцінювались показники щодо навантаження суддів в Южноукраїнському міському суді Миколаївської області за період з 2020 року до I півріччя 2021 року, зокрема скаргниці. Крім того, взято до уваги інформацію щодо загального навантаження судді за період з листопада 2020 року до липня 2022 року. При цьому, як зазначила ВРП, інформація щодо навантаження скаргниці не свідчила про його надмірність.

ВРП врахувала, що предметом спору у справі № 486/1858/20 є звільнення від сплати заборгованості по аліментах. Справа належить до категорії «Спори, що виникають із сімейних правовідносин: про стягнення аліментів», яка відповідно до Рекомендованих показників середніх витрат часу на розгляд справ та коефіцієнтів складності справ за категоріями, затверджених рішенням Ради суддів України від 09 червня 2016 року № 46, має коефіцієнт складності 0,52, **а середні витрати часу, необхідні для її розгляду, – 2 години.**

Ураховуючи наведене вище, ВП ВС погодилася з висновком ВРП та її ДП про те, що суддя порушила встановлені статтею 275 ЦПК України строки **розгляду справи № 486/1858/20.** Тривалість розгляду скаргницею цієї справи [яка є малозначною (незначної складності), а також з урахуванням результату її розгляду – залишення позовної заяви без розгляду через подання позову неналежним позивачем] не відповідає встановленій пунктом 1 статті 6 Конвенції гарантії розумного строку розгляду справи, а об'єктивні причини невиконання суддею вказаного обов'язку у визначені ЦПК України строки або хоча б у розумні строки відсутні.

Постанова ВП ВС від 13 червня 2024 року у справі № 990SCGC/5/24

(підстава: пункт 2 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII, у зв'язку з невжиттям суддею заходів щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення, передбачені статтею 130 КУпАП, у встановлені законом строки)

Ухвалюючи рішення про притягнення судді до дисциплінарної відповідальності, Перша ДП ВРП виходила з того, що **суддя не розглянув 5 справ у межах строку притягнення осіб до адміністративної відповідальності, за вчинені правопорушення, передбачені статтею 130 КУпАП.**

ВРП за наслідками розгляду скарги судді повністю погодилася з обставинами дисциплінарного провадження, встановленими Першою ДП ВРП, а також юридичною кваліфікацією цих діянь та підсумувала, що під час здійснення правосуддя у цих 5 справах суддя грубо порушив вимоги статей 1, 245 КУпАП, що унеможливило виконання передбачених цим Кодексом завдань, якими, зокрема, є охорона встановленого правопорядку, зміцнення законності та виховання громадян, зокрема й осіб, які вчинили правопорушення, передбачені статтею 130 цього Кодексу, в дусі додержання законів України, поваги до правил співжиття, запобігання вчиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так і іншими особами.

Розглянувши скаргу судді, ВП ВС визначила, що у спірному рішенні ВРП правильно погодилася з тим, що підстави дисциплінарного правопорушення, які встановила її Перша ДП і які були відтворені в цій постанові, містять достатньо відомостей для настання дисциплінарної відповідальності. **ВРП навела аргументи на підтримання правильності висновків ДП про наявність у діях судді складу дисциплінарного проступку.**

Постанова ВП ВС від 21 липня 2025 року у справі № 990SCGC/19/25

(підстава: пункт 2 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII, у зв'язку з невжиттям суддею заходів щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення, передбачені статтею 130 КУпАП, у встановлені законом строки)

Суддя не розглянула 39 справ у межах строку притягнення осіб до адміністративної відповідальності, за вчинені правопорушення, передбачені статтею 130 КУпАП.

ВП ВС визнала, що ВРП правильно кваліфікувала дії судді ОСОБА_1 як невжиття всіх можливих заходів для розгляду 39 справ протягом строку, встановленого законом, тобто як дисциплінарний проступок, передбачений пунктом 2 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII.

Суб'єктивна сторона дисциплінарного проступку «невжиття суддею заходів щодо розгляду справи (заяви, скарги) у строки, передбачені законом» характеризується **недбалістю** як формою вини.

У 10 із зазначених справ відсутні докази, що суд повідомляв учасників справ про дату, час і місце судового засідання. Крім того, у 29 справах такі докази є (у 3 справах - повідомлення про вручення судової повістки особисто учасникам справ; в 26 - повідомлення про вручення поштового відправлення повернуто до суду з відміткою «За закінченням терміну зберігання» та/або клопотання учасників справ, пов'язані з призначенням судом справи до розгляду, що свідчить про їх обізнаність щодо розгляду їхньої справи судом).

Водночас скаржниця не зазначала, чому за вказаних обставин ці справи не були розглянуті нею у визначений КУпАП строк.

Немає сумніву, що суддя ОСОБА_1 достеменно знала про умови притягнення особи до адміністративної відповідальності за вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого статтею 130 КУпАП, та порядок розгляду справ цієї категорії. Вона не могла не усвідомлювати, що в разі якщо строк накладення адміністративного стягнення спливає, особа уникає адміністративної відповідальності, і що в разі належної організації процесу підготовки та розгляду справ про адміністративні правопорушення такі негативні наслідки будуть унеможливлені. Іншими словами, в її поведінці є **ознаки недбалості**.

Пункт 3 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII

Суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності в порядку дисциплінарного провадження з таких підстав:

3) допущення суддею поведінки, що порочить звання судді або підриває авторитет правосуддя, зокрема в питаннях моралі, чесності, непідкупності, відповідності способу життя судді його статусу, дотримання інших норм суддівської етики та стандартів поведінки, які забезпечують суспільну довіру до суду, прояв неповаги до інших суддів, адвокатів, експертів, свідків чи інших учасників судового процесу;

Постанова ВП ВС від 17 липня 2025 року у справі № 990SCGC/25/25

(підстава: пункт 3 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII у зв'язку з визнанням винним судді у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого частиною першою статті 130 КУпАП)

Суддю ОСОБА_1 визнано винним у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого частиною першою статті 130 КУпАП, та накладено на нього адміністративне стягнення у виді штрафу з позбавленням права керування транспортними засобами на строк один рік.

Суддя пройшов огляд на стан сп'яніння на місці зупинки транспортного засобу за допомогою приладу «Drager», який виявив результат - показник алкоголю - 0,73 проміле. Після отримання результату ОСОБА_1 заявив працівникам поліції, що бажає пройти огляд на стан алкогольного сп'яніння в медичному закладі, потім відмовився від такого огляду.

Велика Палата Верховного Суду вважає, що ВРП обґрунтовано відхилила доводи судді ОСОБА_1 щодо відсутності у його діях ознак дисциплінарного проступку з огляду на недоведеність, як він вважає, факту керування транспортним засобом у стані алкогольного сп'яніння, як такі, що не знайшли підтвердження в матеріалах дисциплінарного провадження і спростовані наведеними вище доказами.

ВРП також наголосила, що, сумніваючись у належному технічному стані приладу «Drager», суддя ОСОБА_1 мав можливість спростувати факт перебування у стані алкогольного сп'яніння, пройшовши огляд у медичному закладі, проте відмовився від такого, що свідчило про небажання ОСОБА_1 спростувати показники приладу «Drager» та усунути сумніви щодо перебування його у стані сп'яніння, а тому відсутні підстави стверджувати, що ознаки алкогольного сп'яніння судді ОСОБА_1 мають надуманий характер та не підтверджені належними доказами.

Постанова ВП ВС від 05 грудня 2024 року у справі № 990SCGC/14/24

(підстава: пункт 3 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII у зв'язку з визнанням винним судді у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого частиною першою статті 130 КУпАП, який відмовився від проходження огляду на визначення стану алкогольного сп'яніння)

Суддю ОСОБА_1 визнано винним у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого частиною першою статті 130 КУпАП.

З долученого до матеріалів справи про адміністративне правопорушення відеозапису, суд апеляційної інстанції встановив, що під час спілкування працівники поліції виявили у ОСОБА_1 ознаки алкогольного сп'яніння. На неодноразові пропозиції працівників поліції пройти огляд на визначення стану алкогольного сп'яніння на місці зупинки транспортного засобу або в найближчому закладі охорони здоров'я водій ОСОБА_1 не відповідав і таким чином ігнорував пропозиції поліцейського. Поведінка водія в описаному контексті була характерна і демонструвала, що **він відмовляється від проходження огляду на визначення стану алкогольного сп'яніння.**

Велика Палата вважає, що у Спірному рішенні ВРП правильно погодилася з тим, що підстави дисциплінарного правопорушення, які встановила її Третя ДП і які були відтворені в цій постанові, містять достатньо даних для настання дисциплінарної відповідальності. У цьому рішенні Рада проаналізувала їх і надала відповідну правову характеристику з погляду належності до ознак, що утворюють склад дисциплінарного делікту.

У скарзі до ВРП на рішення її Третьої ДП суддя ОСОБА_1 навів доводи про його протиправність і необхідність винесення запропонованого у скарзі рішення. ВРП навела мотиви незгоди з такими доводами, зміст яких викладений у цій постанові.

Велика Палата не вбачає у скарзі судді, яку він до неї подав, доводів чи аргументів, що були б вагомими чи відмінними від наведених у скарзі до ВРП настільки, щоб задовольнити їх та ухвалити нове рішення, яким відмовити у притягненні судді ОСОБА_1 до дисциплінарної відповідальності.

Постанова ВП ВС від 03 жовтня 2024 року у справі № 990SCGC/13/24

(підстава: пункт 3 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII у зв'язку з неприбуттям судді на робоче місце)

Ухвалюючи таке рішення, Друга ДП ВРП виходила з того, що неприбуття судді ОСОБИ_1, відрядженого до Дружківського міського суду Донецької області, на робоче місце протягом тривалого часу свідчить про грубе і систематичне нехтування ним обов'язками судді та морально-етичними принципами поведінки судді, прояв неповаги до інших суддів.

Суддю ОСОБУ_1 притягнуто до дисциплінарної відповідальності та застосовано до нього дисциплінарне стягнення у виді подання про звільнення судді з посади.

Розглядаючи скаргу ОСОБИ_1 на рішення ВРП, ВП ВС відзначила, що згідно з пунктом 22 Висновку № 3 (2002) Консультативної ради європейських суддів суспільна довіра та повага до судової влади є гарантіями ефективності системи правосуддя: поведінка суддів у їхній професійній діяльності, зрозуміло, розглядається громадськістю як необхідна складова довіри до судів.

ВП ВС погодила з висновком ВРП та її Другої ДП про те, що факт неприбуття судді Артемівського міськрайонного суду Донецької області ОСОБИ_1 до Дружківського міського суду Донецької області для здійснення правосуддя на виконання рішення Голови ВС від 21 жовтня 2022 року № 508/0/149-22 свідчить про нехтування обов'язками судді та морально-етичними принципами поведінки судді, прояв неповаги до інших суддів і, як наслідок, про наявність у діях судді ОСОБИ_1 складу дисциплінарного проступку, передбаченого пунктом 3 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII (допущення суддею поведінки, що порочить звання судді, підриває авторитет правосуддя, зокрема в питаннях дотримання норм суддівської етики та стандартів поведінки, які забезпечують суспільну довіру до суду).

Постанова ВП ВС від 30 травня 2024 року у справі № 990SCGC/3/24

(підстава: пункт 3 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII - позапроцесуальне спілкування)

Підставою для відкриття дисциплінарного провадження стала скарга ОСОБИ_2 щодо неналежної поведінки судді Держинського районного суду міста Харкова ОСОБИ_1. На обґрунтування своїх доводів про наявність таких обставин він послався на розміщене на офіційному вебсайті ВРП рішення від 23 червня 2020 року № 934/0/15-20 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора про тимчасове відсторонення судді Держинського районного суду міста Харкова ОСОБИ_1 від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності» та наявність у ЗМІ повідомлення «НАБУ та САП викрили на хабарі харківського суддю».

У спірному рішенні ВРП визнала правомірним таке використання відомостей досудового розслідування, викладених у рішенні за наслідками розгляду клопотань про тимчасове відсторонення, опублікованому на її офіційному вебсайті.

З такою позицією погодилася і ВП ВС, оскільки відомості, необхідні ВРП для здійснення своїх повноважень, можуть бути отримані з будь-яких джерел у порядку, встановленому законодавством. Висновок відповідача про факт вчинення дисциплінарного проступку скаргницею за наведених обставин ґрунтується на матеріалах клопотання прокурора. Отже, рішення про притягнення скаргниці до відповідальності хоча і прийняте з урахуванням відомостей, що містяться у матеріалах кримінального провадження, однак базується на самостійних правових підставах.

Беручи до уваги наведене, ВП ВС погодилася з позицією ВРП у спірному рішенні щодо можливості використання протоколів проведення негласних слідчих (розшукових) дій і даних матеріалів кримінального провадження в дисциплінарному провадженні та відхилила посилання скаргниці на іншу практику ВРП

Постанова ВП ВС від 13 червня 2024 року у справі № 990scgc/2/24

(підстава: пункт 3 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII у зв'язку з ненаведенням мотивів прийняття аргументів слідчого про накладення / скасування арешту майна)

Суддя допустив істотне порушення норм процесуального права щодо не наведення належних мотивів прийняття аргументів слідчого про арешт майна та представника ТОВ «Олімпіас груп» про скасування арешту майна, вихід за межі повноважень слідчого судді при вирішенні питання про зобов'язання зберігача майна повернути зерно кукурудзи ТОВ «Олімпіас груп», що стало наслідком виконання без відома ФОП ОСОБИ_2 неправомірної ухвали слідчого судді від 31 січня 2020 року та вивезення зерна кукурудзи ТОВ «Олімпіас груп». Такі дії вчинені суддею внаслідок неналежного ставлення до виконання обов'язків слідчого судді (груба недбалість).

ВП ВС не погодилася з висновками дисциплінарного органу щодо наявності у діях судді складу дисциплінарного проступку, передбаченого пунктом 3 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII, виходячи з того, що суддя може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності за пунктом 3 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII лише за вчинення «етичного проступку», зокрема, під час виконання функцій судді зі здійснення правосуддя.

ВП ВС не погодилася з висновками ВРП щодо наявності у діях судді складу дисциплінарного проступку, передбаченого п. 3 ч. 1 ст. 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», зазначивши, що ВРП безпідставно ототожнила порушення суддею процесуальних норм під час ухвалення судового рішення з поведінкою, що порочить звання судді або підриває авторитет правосуддя. У цьому контексті ВП ВС наголосила, що суддя може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності за цим пунктом лише за вчинення «етичного проступку», зокрема, під час виконання функцій судді зі здійснення правосуддя. У такому разі діяння судді повинні оцінюватися виключно через призму моральних та етичних принципів і якостей особи судді, який від імені України уповноважений владою здійснювати правосуддя, та не повинні пов'язуватись із застосуванням суддею норм матеріального та процесуального права під час ухвалення судових рішень.

Постанова ВП ВС від 10 липня 2025 року у справі № 990SCGC/29/24

(підстава: пункт 3 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII у зв'язку з набуттям суддею громадянства рф)

У дисциплінарній скарзі ОСОБА_7 , посилаючись на публікацію розслідування журналіста програми «ІНФОРМАЦІЯ_2» ОСОБА_5 під назвою «ІНФОРМАЦІЯ_3», вказувала, що суддя Донецького окружного адміністративного суду ОСОБА_1 відповідно до витягу з автоматизованої системи «Роспаспорт» ІНФОРМАЦІЯ_4 набула громадянство російської федерації, а російський паспорт виданий їй безпосередньо 10 квітня 2014 року.

СБУ на запит «Всеукраїнське об'єднання «Автомайдан» повідомила, що суддя дійсно отримала російський ідентифікаційний податковий номер НОМЕР_2 , використовуючи паспорт громадянина російської федерації серії НОМЕР_1 , та що наразі такий ідентифікаційний номер є дійсним.

ВП ВС зазначила, що саме по собі набуття суддею громадянства іншої держави у разі повідомлення ним про цей факт голови суду, в якому він займає штатну суддівську посаду, наслідком чого є припинення трудових відносин з відповідним судом, не може бути підставою для притягнення цього судді до дисциплінарної відповідальності.

Водночас, якщо суддя, набувши громадянство іншої держави, приховує цей факт, не вживає дій щодо виходу з громадянства іншої держави, продовжує всупереч положенням Конституції України та Закону № 1402-VIII здійснювати правосуддя від імені України, такі його дії можуть слугувати підставою дисциплінарної відповідальності.

Велика Палата вважає, що ВРП правильно кваліфікувала дії судді ОСОБА_1 як істотний дисциплінарний проступок та ухвалила рішення в межах повноважень з дотриманням балансу у визначенні дисциплінарного стягнення, і таке рішення містить обґрунтовані мотиви, з яких дисциплінарний орган дійшов правильного висновку про необхідність застосування до судді дисциплінарного стягнення у виді звільнення судді з посади, що є пропорційним вчиненому суддею ОСОБА_1 дисциплінарному проступку.

Постанова ВП ВС від 03 липня 2025 року у справі № 990SCGC/14/25

(підстава: пункт 3 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII у зв'язку з виправданням / запереченням збройної агресії російської федерації проти України)

За результатами проведення НСРД встановлено, що «у мовленні особи, яка у протоколі позначена літерою «Ж» (примітка - ОСОБА_1), міститься виправдання збройної агресії російської федерації проти України, розпочатої у 2014 році, виправдання тимчасової окупації частини території України, а також інформація негативного характеру щодо України, Збройних Сил України, інших військових формувань, утворених відповідно до чинного законодавства».

Суддя ОСОБА_1 скаржиться на те, що у ВРП не було належних доказів, які б підтверджували, що такі висловлювання виходили від неї, оскільки протокол НСРД та висновок експерта з достовірністю це не засвідчують.

Разом з тим факт висловлювань ОСОБА_1 наведеного вище змісту в розмовах з іншими особами ВРП встановила на підставі дослідженої в дисциплінарному провадженні інформації, отриманою з матеріалів кримінального провадження, та з врахуванням її (ОСОБА_1) пояснень, позбавлених категоричних заперечень відповідних обставин.

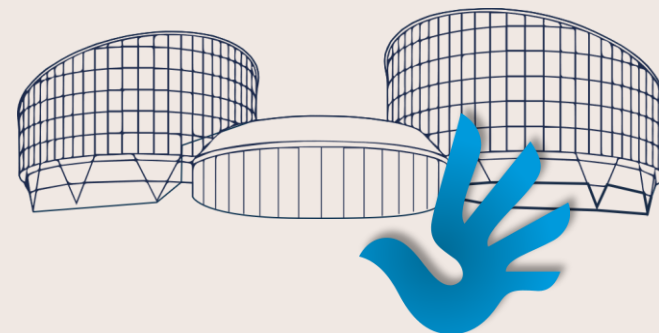
Відповідні висловлювання судді ОСОБА_1 , до того ж неодноразові, як носія судової влади, після початку повномасштабного вторгнення військ російської федерації на територію України, коли будь-яке виправдовування збройної агресії російської федерації не відповідає суспільним ідеалам миру, справедливості та є дестабілізуючим фактором, набули особливого негативного значення в контексті дотримання суддею норм суддівської етики та стандартів поведінки.

ВП ВС погодилась, що ВРП обґрунтовано визнала, що такі дії судді ОСОБА_1 містять склад дисциплінарного проступку, передбаченого пунктом 3 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII.

Пункт 4 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII

Суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності в порядку дисциплінарного провадження з таких підстав:

4) умисне або внаслідок грубої недбалості допущення суддею, який брав участь в ухваленні судового рішення, порушення прав людини і основоположних свобод або інше грубе порушення закону, що призвело до істотних негативних наслідків

Постанова ВП ВС від 13 січня 2022 року (провадження № 11-167сап21)

(підстава: пункт 4 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII)

ВП ВС визначила, що, розглядаючи заяву про забезпечення позову, суд (суддя) повинен з урахуванням доказів, наданих позивачем на підтвердження своїх вимог, пересвідчитися, зокрема, в тому, що між сторонами дійсно виник спір та існує реальна загроза невиконання чи утруднення виконання можливого рішення суду про задоволення позову; з'ясувати обсяг позовних вимог, дані про особу відповідача, а також відповідність виду забезпечення позову, який просить застосувати особа, котра звернулася з такою заявою, позовним вимогам. При встановленні зазначеної відповідності слід враховувати, що вжиті заходи не повинні перешкоджати господарській діяльності юридичної особи або фізичної особи, яка здійснює таку діяльність і зареєстрована відповідно до закону як підприємець.

Вирішуючи питання про забезпечення позову, суд має брати до уваги інтереси не тільки позивача, а й інших осіб, права яких можуть бути порушені у зв'язку із застосуванням відповідних заходів.

За висновками ВРП та її Другої ДП, суддя ОСОБА_1 не здійснила належної перевірки заяви про забезпечення позову на відповідність вимогам статей 150, 151 ЦПК України, а розгляд такої заяви мав формальний характер.

Взявши до уваги те, що Друга ДП ВРП під час обрання виду дисциплінарного стягнення стосовно судді Печерського районного суду міста Києва ОСОБИ_1 врахувала відомості про особу судді, у тому числі дані, які характеризують її як суддю, взяла до уваги характер вчиненого дисциплінарного проступку та його негативні наслідки, ступінь вини судді, її навантаження та відсутність у неї дисциплінарних стягнень, ВРП дійшла висновку про те, що застосоване її Другою ДП до судді дисциплінарне стягнення у виді суворої догани з позбавленням права на отримання доплат до посадового окладу судді протягом трьох місяців відповідає принципу пропорційності.

Зважаючи на наведені вище мотиви залишення ВРП без змін застосованого її дисциплінарним органом до судді ОСОБИ_1 дисциплінарного стягнення, які викладені в оскаржуваному рішенні, ВП ВС не знайшла підстав для визнання цього дисциплінарного стягнення таким, що визначене з порушенням принципу пропорційності

Постанова ВП ВС від 30 січня 2025 року у справі № 990SCGC/17/24

(оцінка обґрунтованості процесуальних звернень – не є повноваженнями дисциплінарного органу)

ВП ВС не погодилася з висновками дисциплінарного органу щодо наявності у діях судді складу дисциплінарного проступку, передбаченого п. 4 ч. 1 ст. 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (внаслідок грубої недбалості допущення суддею, який брав участь в ухваленні судового рішення, порушення прав людини і основоположних свобод, інше грубе порушення закону, що призвело до істотних негативних наслідків), під час постановлення ухвал про проведення обшуку.

ВП ВС наголосила, що в ухвалях зазначено мотиви, мету обшуків, визначені за родовими ознаками предмети, що підлягають відшукуванню, та місце проведення обшуків, а оцінка допустимості та належності такого мотивування, а також підставності клопотання слідчого до компетенції ВРП та її дисциплінарних органів не належить.

Оцінка обґрунтованості процесуальних звернень слідчих органів досудового розслідування належить до виключної компетенції суду як органу, який здійснює правосуддя; такі висновки виходять за межі повноважень дисциплінарного органу під час здійснення дисциплінарного провадження щодо судді, оскільки є власною оцінкою дисциплінарного органу процесуального клопотання слідчого.

У цій справі ВП ВС також наголосила, що слідчому судді, який задовольнив клопотання слідчого та надав дозвіл на обшук, не може бути поставлено в провину той факт, що в подальшому слідчий, прокурор не звертався до суду із клопотанням про накладення арешту на тимчасово вилучене майно та арешт цього майна.

Постанова ВП ВС від 12 травня 2022 року (провадження № 11-194сап21)

(Щодо неможливості притягнення слідчого судді до дисциплінарної відповідальності за відсутності чітко встановленого законом порядку вчинення процесуальних дій або неузгодженості його елементів)

Оцінюючи рішення ВРП щодо наявності у ньому посилань на визначені законом підстави дисциплінарної відповідальності судді та мотиви, з яких ВРП дійшла відповідних висновків, ВП ВС виходила з того, що визначальним критерієм правомірності оскаржуваного рішення відповідача є встановлення дисциплінарним органом обставин, що свідчать про наявність у діях судді ознак дисциплінарного проступку.

Відштовхуючись від мети та завдання судового перегляду рішення ВРП у дисциплінарному провадженні про притягнення судді ОСОБИ_1 до дисциплінарної відповідальності та застосування до нього дисциплінарного стягнення у виді попередження, ВП ВС не погодилася з тим, що дії судді ОСОБИ_1 з постановлення ухвали про продовження строку досудового розслідування у кримінальному провадженні за підозрою, зокрема, ОСОБИ_2 містять ознаки дисциплінарного проступку, передбаченого пунктом 4 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII, оскільки з аналізу фактичних обставин, які покладено в основу оскаржуваного рішення ВРП, не вбачається вчинення суддею дій, які б свідчили про ухвалення судового рішення усупереч чітким, однозначно зрозумілим процесуальним нормам. Натомість рішення ВРП містить оцінки і судження про незаконність та необґрунтованість постановленої суддею ухвали, які ВРП виснувала та сформулювала поза межами наданих їй функцій.

ВП ВС наголосила, що в межах цієї справи не ставила собі за мету оцінити законність та обґрунтованість ухвали слідчого судді ОСОБИ_1, оскільки це не є повноваженнями суду в межах розгляду скарги судді на рішення ВРП, ухвалене за результатами розгляду скарги на рішення її ДП за наслідками розгляду дисциплінарної справи.

Водночас ВП ВС зробила висновок, що відсутність чітко встановленого законом порядку вчинення слідчим суддею відповідних процесуальних дій або неузгодженість його елементів унеможливорює настання відповідальності судді за свободу суддівського розсуду

Постанова ВП ВС від 23 травня 2024 року у справі № 990/75/24

(не наведено мотивів прийняття аргументів заявника)

У цій справі ВРП зробила висновок про наявність у діях судді складів дисциплінарних проступків, передбачених підпунктом «б» п. 1 і п. 4 ч. 1 ст. 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»:

- не зазначення внаслідок недбалості в судовому рішенні мотивів прийняття або відхилення аргументів сторін щодо суті спору;
- допущення внаслідок грубої недбалості суддею, який брав участь в ухваленні судового рішення, порушення прав людини і основоположних свобод або інше грубе порушення закону, що призвело до істотних негативних наслідків.

У цій справі ВРП виходила з того, що суддя не навів у судовому рішенні мотивів прийняття аргументів заявника клопотання щодо обґрунтованості накладення арешту на посіви та врожай.

У цьому випадку ВП ВС погодилася з мотивами ВРП, яка, не оцінюючи правильності вирішення клопотання про арешт майна, виснувала, що слідчий суддя не навела в судовому рішенні мотивів прийняття аргументів заявника клопотання (органу досудового розслідування) щодо обґрунтованості накладення арешту на посіви та врожай сільськогосподарської культури на визначених земельних ділянках через заборону відчуження, розпорядження та користування ними. ВП ВС погодилася з висновком ВРП про те, що допущені суддею порушення не мають характеру простої суддівської помилки, а свідчать про неналежне ставлення до службових обов'язків та охоплюються складом дисциплінарних проступків, передбачених підпунктом «б» пункту 1, п. 4 ч. 1 ст. 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Постанова ВП ВС від 15 травня 2025 року у справі № 990SCGC/6/25 (частина I)

(суддя звільнив особу від адміністративної відповідальності за вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого статтею 130 КУпАП)

Суддя Закарпатського апеляційного суду ОСОБА_1 постановою від 22 лютого 2023 року скасував постанову Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області від 06 вересня 2022 року у справі № 308/16778/21 щодо ОСОБА_5 і звільнив ОСОБА_5 від адміністративної відповідальності за вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого частиною першою статті 130 КУпАП, на підставі статті 22 КУпАП, обмежившись усним зауваженням.

Друга ДП ВРП в аспекті дій судді ОСОБА_1, до яких він вдався під час розгляду справи, підсумувала, що всупереч сталому розумінню характеру правопорушення, передбаченого статтею 130 КУпАП, суддя ОСОБА_1 у постанові виснував, що порушення ПДР, яке допустив правопорушник (ОСОБА_5), хоча і містить ознаки складу правопорушення, передбаченого частиною першою статті 130 КУпАП, однак вони є такими, що не завдали збитків державним або суспільним інтересам чи безпосередньо громадянам. Разом з відомостями про участь правопорушника в допомозі державі ці обставини в сукупності, на думку судді ОСОБА_1, давали законні підстави звільнити ОСОБА_5 від адміністративної відповідальності і обмежитись усним зауваженням.

На переконання Другої ДП ВРП, у постанові суддя не навів мотивів, як саме він установив, що вчинене водієм ОСОБА_5 адміністративне правопорушення не спричинило шкоди державним або суспільним інтересам або безпосередньо громадянам.

На переконання Другої ДП ВРП, брак належного мотивування у справах про притягнення до адміністративної відповідальності за статтею 130 КУпАП свідчить про наявність у діях судді ОСОБА_1 складу дисциплінарного проступку, передбаченого підпунктом «б» пункту 1 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII, зокрема, внаслідок недбалості - незазначення в судовому рішенні мотивів прийняття або відхилення аргументів сторін щодо суті спору.

Постанова ВП ВС від 15 травня 2025 року у справі № 990SCGC/6/25 (частина II)

(суддя звільнив особу від адміністративної відповідальності за вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого статтею 130 КУпАП)

ВРП дійшла висновку, що звільнення суддею ОСОБА_1 водіїв-порушників від адміністративної відповідальності у зв'язку з малозначністю вчиненого адміністративного правопорушення всупереч приписам статті 22 КУпАП свідчить про наявність у діях судді складу дисциплінарного проступку, передбаченого пунктом 4 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII, - умисне інше грубе порушення закону, що призвело до істотних негативних наслідків.

Водночас у зв'язку зі встановленням у діях судді ОСОБА_1 складу дисциплінарного проступку, передбаченого пунктом 4 частини першої статті 106 Закону, ВРП дійшла висновку, що немає потреби окремо кваліфікувати дії судді за підпунктом «б» пункту 1 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII.

Велика Палата вважає ці висновки ВРП обґрунтованими, оскільки вони містять переконливі аргументи щодо дій судді ОСОБА_1, які ВРП та її орган кваліфікували як дисциплінарний проступок.

Велика Палата Верховного Суду погодилася із висновками дисциплінарного органу про те, що дії судді ОСОБА_1 під час перегляду судового рішення у справі № 308/16778/21 суперечили вимогам статей 252, 280 КУпАП, позаяк у судовому рішенні суддя ОСОБА_1 застосував правила статті 22 КУпАП, але не мотивував підставовість їхнього застосування, зокрема, чому визнає діяння ОСОБА_2 малозначним. ВРП та її орган не обмежуються констатацією того, що суддя чинив неправильно, коли не навів мотивів застосування норми закону, якої не мав застосовувати, але деталізували, чому відомості, які суддя використав для рішення про звільнення від відповідальності за малозначністю, такими не є, і встановили, що суддя ОСОБА_1 вдався до підміни понять, бо замість кваліфікувати малозначність діяння через характер зовнішніх поведінкових дій суб'єкта правопорушення (учиненого діяння), почав наводити відомості про його особу та стверджувати, що малозначність обумовлена, зокрема, участю ОСОБА_2 у громадській організації, фактом догляду за ОСОБА_3 та здійсненням волонтерської діяльності.

Пункт 15 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII

Суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності в порядку дисциплінарного провадження з таких підстав:

15) визнання судді винним у вчиненні корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією, у випадках, установлених законом

Постанова ВП ВС від 17 квітня 2025 року у справі № 990SCGC/27/24

(незаявлення суддею самовідводу за наявності конфлікту інтересів)

Суддю притягнуто до дисциплінарної відповідальності та застосовано до неї дисциплінарне стягнення у виді подання про звільнення судді з посади за підпунктом «д» пункту 1, пунктом 15 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII (умисне порушення правил щодо самовідводу, визнання судді винним у вчиненні корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією, у випадках, установлених законом).

Скаржник зауважує, що суддя розглянувши справу № 227/1325/18 та ухваливши вирок, діяла в умовах реального конфлікту інтересів, про який не повідомила учасників кримінального провадження та який не усунула в порядку, визначеному частиною першою статті 80 КПК України.

ВП ВС розмежувала характеру конфлікту інтересів у процесуальній та позапроцесуальній діяльності судді. ВП ВС висновувала про відсутність повноважень як НАЗК так і Ради суддів України щодо врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів у діяльності суддів у разі, якщо він може бути врегульований у порядку, визначеному процесуальним законом. Саме відповідні процесуальні кодекси регламентують порядок врегулювання конфлікту інтересів у судді під час здійснення правосуддя, які хоча не містять визначення поняття конфлікту інтересів, однак визначають коло випадків, які свідчать про упередженість і заінтересованість суддів у розгляді конкретної справи та відповідно є підставами для їх відводу (самовідводу).

ВРП замість зіставлення й аналізу об'єктивної сторони дисциплінарних проступків, вдалась до додаткової кваліфікації дій судді щодо незаявлення нею самовідводу за наявності реального конфлікту інтересів, які були кваліфіковані за пунктом 15 та за підпунктом «д» пункту 1 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII. Велика Палата Верховного Суду вважає помилковою здійснену ВРП додаткову кваліфікацію дій судді за підпунктом «д» пункту 1 частини першої статті 106 Закону № 1402-VIII

Постанова ВП ВС від 12 грудня 2024 року у справі № 990scgc/18/24

(визнання судді винним у вчиненні правопорушення)

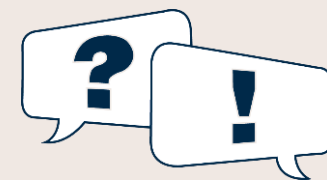
ВРП зробила висновок про наявність підстав для притягнення судді до дисциплінарної відповідальності у виді подання про звільнення судді з посади згідно з п. 3, 15 ч. 1 ст. 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»:

- допущення суддею поведінки, що порочить звання судді або підриває авторитет правосуддя, зокрема в питаннях моралі, чесності, непідкупності, відповідності способу життя судді його статусу, дотримання інших норм суддівської етики та стандартів поведінки, які забезпечують суспільну довіру до суду;
- визнання судді винним у вчиненні правопорушення, пов'язаного з корупцією, у випадках, установлених законом.

Велика Палата Верховного Суду погодилася з висновком ВРП, що **факт визнання судді винним у вчиненні правопорушення, пов'язаного з корупцією, судовим рішенням, яке набрало законної сили, є достатньою підставою для притягнення цього судді до дисциплінарної відповідальності.**

Велика Палата Верховного Суду також зауважила, що при вимірі поведінки судді щодо вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією, за морально-етичними критеріями ВРП цілком обґрунтовано ураховувала не тільки обставини його вчинку, встановлені в судовому рішенні, яке набрало законної сили, а і його особливий професійний статус під час вчинення правопорушення.

Процесуальні аспекти оскарження рішень ВРП

Постанова ВП ВС від 08 вересня 2022 року у справі № 990/11/22

(Щодо строку оскарження до суду рішення ВРП про звільнення судді з посади)

ВП ВС у цій справі зазначила, що спір виник з приводу проходження та звільнення з публічної служби, до спірних відносин застосовується місячний строк звернення до адміністративного суду.

Крім того, частиною першою статті 35 Закону № 1798-VIII встановлено, що рішення ВРП може бути оскаржене до ВС протягом тридцяти днів з дня його ухвалення.

КАС ВС, коли ухвалював судові рішення про залишення позовної заяви без розгляду, виходив з того, що рішення № 3822/0/15-17 ВРП ухвалила 28 листопада 2017 року та оприлюднила на своєму офіційному вебсайті. ОСОБА_1 звернувся до суду з вимогою скасувати це рішення лише 10 січня 2022 року, **тобто зі впливом більше 5 років з моменту**, коли він міг ознайомитись із цим рішенням ВРП на її офіційному вебсайті. Названі позивачем обставини, які не дозволяли йому своєчасно звернутись до суду, як-от обмеження можливості особистого ознайомлення з оскаржуваним рішенням ВРП в матеріалах суддівського дос'є, необізнаність у тому, що від його імені рішення № 3822/0/15-17 оскаржувалось адвокатами двох адвокатських об'єднань, суд назвав непереконливими та суто суб'єктивними.

ВП ВС погодилася з доводами КАС ВС про те, що заявник не вказав об'єктивних причин неможливості ознайомлення з оскаржуваним рішенням ВРП на її офіційному вебсайті, на якому воно було опубліковане, оскільки доступ до такої інформації вільний та не обмежений, а також не повідомив, коли та за яких обставин з відкритих джерел йому стало відомо про прийняття ВРП оскаржуваного рішення.

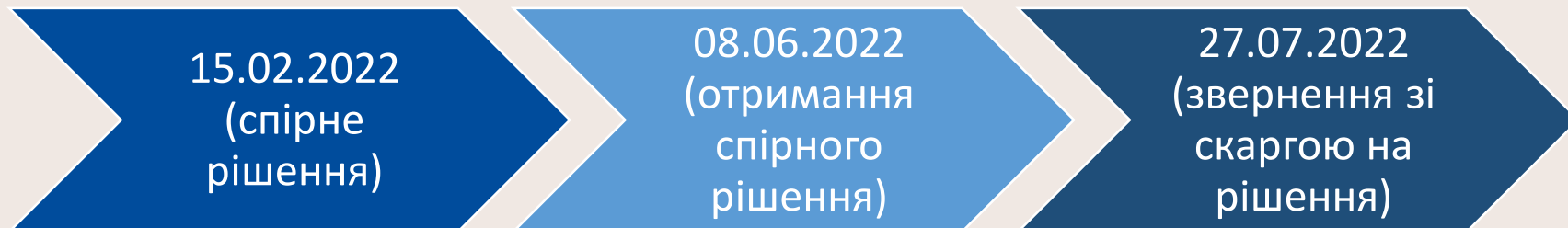
ВП ВС визнала обґрунтованими висновки суду першої інстанції про те, що ОСОБА_1 не навів змістовних і вагомих доводів щодо вчинення ним усіх необхідних і можливих дій, які вказують на бажання реалізувати його процесуальні права з метою їх захисту

Постанова ВП ВС від 10 листопада 2022 року у справі № 990/115/22

(Щодо строку оскарження до суду рішення ВРП про звільнення судді з посади)

ВП ВС у цій постанові указала, що строк, передбачений частиною п'ятою статті 122 КАС України, є процесуальним строком, встановленим законом, який суд може поновити, якщо визнає причини його пропуску поважними. Водночас поважними причинами пропуску процесуального строку є причини, які унеможливають або ускладнюють можливість вчинення процесуальних дій у визначений законом строк, є об'єктивно непереборними, не залежать від волевиявлення особи, що звернулась з адміністративним позовом, пов'язані з дійсно істотними обставинами, перешкодами чи труднощами, що унеможливили своєчасне звернення до суду, та підтверджені належними і допустимими доказами. Незнання про порушення своїх прав через байдужість або небажання дізнатися не є поважною причиною пропуску строку звернення до суду.

У зв'язку із цим ВП ВС визнала обґрунтованим висновок КАС ВС, що, звертаючись 27 липня 2022 року до суду з позовом про оскарження спірного рішення від 15 лютого 2022 року, позивачка пропустила місячний строк звернення до суду із цим позовом. КАС ВС взяв до уваги доводи про введення в Україні з 24 лютого 2022 року військового стану та пов'язані із цим обмеження та з урахуванням цього зауважив, що позивачкою та її представником так і не було наведено жодних причин і не подано доказів, які б підтверджували реальну відсутність у них можливості підготувати та подати позовну заяву в місячний строк після отримання спірного рішення (08 червня 2022 року) й ознайомлення з його змістом і мотивами. Сам по собі факт запровадження воєнного стану в Україні не є підставою для поновлення процесуального строку. Такою підставою можуть бути обставини, що виникли внаслідок запровадження воєнного стану та унеможливили виконання учасником судового процесу процесуальних дій протягом установленого законом строку.

Постанова ВП ВС від 06 червня 2024 року у справі № 990SCGC/1/23

(Щодо оскарження ухвали ВРП про відмову в задоволенні клопотання про поновлення строків на оскарження рішення її ДП стосовно притягнення судді до дисциплінарної відповідальності)

Законодавство, яке регулює порядок оскарження рішення ДП ВРП, передбачає можливість поновлення строку на оскарження у випадку, якщо ВРП дійде висновку про те, що він був пропущений з поважних причин (частина друга статті 51 Закону № 1798-VIII). Закон не містить переліку обставин чи їх критеріїв, за якими такі обставини для поновлення строку можуть бути визнані поважними.

Можливість оскаржити рішення дисциплінарного органу по суті є важливим запобіжником суддівської незалежності та незалежності судової системи в цілому, що ВРП зобов'язана врахувати як орган, який відповідно до статті 1 Закону № 1798-VIII насамперед діє для забезпечення незалежності судової влади, у тому числі при вирішенні питання про поновлення строків на оскарження рішення дисциплінарного органу.

Проаналізувавши положення частини шостої статті 34, частини десятої статті 50 Закону № 1798-VIII, ВП ВС дійшла висновку про те, що оприлюднення повного тексту рішення ДП ВРП на офіційному вебсайті не скасовує обов'язку ВРП вручити чи надіслати копію цього рішення судді у триденний строк з дня оголошення його резолютивної частини.

Отже, вручення рішення ДП в той чи інший спосіб судді є процесуальним обов'язком ВРП. Відомості про вручення (доставлення) рішення ДП судді повинні підтверджуватися належними доказами.

Виходячи з того, що наявними у матеріалах справи доказами не спростовано факту ознайомлення заявниці з оскаржуваним рішенням Третьої ДП ВРП від 06 липня 2021 року, ВП ВС вказала, що вважає, що, ухвалюючи рішення про залишення без розгляду скарги ОСОБИ_1 на рішення ДП, ВРП не врахувала критеріїв, сформованих у практиці ЄСПЛ у питаннях поновлення строків.

Постанова ВП ВС від 07 липня 2022 року у справі № 9901/374/20

(Щодо незастосування при прийнятті рішення ВРП про звільнення судді з посади положень частини третьої статті 40 КЗпПУ стосовно недопустимості звільнення працівника в період його тимчасової непрацездатності або перебування у відпустці)

ВП ВС зазначила, що відповідно до частини третьої статті 40 КЗпПУ не допускається звільнення працівника з ініціативи власника або уповноваженого ним органу в період його тимчасової непрацездатності (крім звільнення за пунктом 5 цієї статті), а також у період перебування працівника у відпустці. Це правило не поширюється на випадок повної ліквідації підприємства, установи, організації.

Разом із цим голова місцевого суду видає на підставі акта про звільнення судді з посади відповідний наказ.

Аналізуючи наведене у взаємозв'язку з нормами статті 24 Закону № 1402-VIII, ВП ВС дійшла висновку, що питання звільнення ОСОБИ_1 з посади судді Сквирського районного суду Київської області покладено на голову цього суду шляхом видання відповідного наказу, відтак кадрове рішення ВРП від 10 листопада 2020 року № 3069/0/15-20 не порушує вимог частини третьої статті 40 КЗпПУ.

Аналогічний висновок щодо застосування норм матеріального права у подібних правовідносинах був також викладений у постановках ВП ВС від 12 листопада 2020 року у справі № 9901/223/19 (провадження № 11-274зai20), від 15 вересня 2021 року у справі № 800/234/17 (провадження № 11-106зai21), від 21 липня 2022 року у справі № 9901/398/20 (провадження № 11-504зai21)

Постанова ВП ВС від 7 липня 2022 року у справі № 9901/95/2

(Рішення ВРП про звільнення судді з посади не є рішенням про притягнення судді до дисциплінарної відповідальності)

ВП ВС визнала обґрунтованим викладений у оскаржуваному рішенні висновок суду першої інстанції про те, що рішення ВРП про звільнення судді з посади не є рішенням про притягнення судді до дисциплінарної відповідальності, а лише приймається на його підставі, за своєю суттю таке рішення є кадровим.

При цьому ВП ВС акцентувала увагу на тому, що в рішенні про звільнення судді з посади ВРП не оцінює обставин та висновків дисциплінарного органу щодо змісту, характеру дисциплінарного проступку, виду дисциплінарної відповідальності та інших пов'язаних із цим питань, оскільки для цього законами № 1402-VIII і № 1798-VIII передбачено процедуру перегляду ВРП рішень її дисциплінарного органу. Нормами зазначених вище законів не передбачено права ВРП переоцінювати вже встановлені нею обставини на стадії розгляду подання дисциплінарного органу про звільнення судді з посади.

Беручи до уваги наведене, ВП ВС вказала, що ВРП у спірному рішенні навела обґрунтування його прийняття виходячи з тих меж умотивованості, яких вимагає закон при вирішенні питання про звільнення судді з посади за наслідками розгляду подання дисциплінарного органу ВРП.

Аналогічний висновок щодо застосування норм права в подібних правовідносинах викладений у постановках ВП ВС від 16 квітня 2020 року у справі № 9901/742/18 (провадження № 11-1152заі19), від 22 вересня 2021 року у справі № 9901/544/19 (провадження № 11-193заі21), від 07 липня 2022 року у справі № 9901/95/2 (провадження № 11-494заі21).

Дайджест судової практики Великої Палати Верховного Суду
у справах щодо оскарження рішень, дій, бездіяльності Вищої
ради правосуддя

(https://court.gov.ua/storage/portal/supreme/ogliady/Daigest_VP_VRP_01_01_2025.pdf)

Верховний
Суд

ДАЙДЖЕСТ
судової практики
Великої Палати
Верховного Суду
у справах щодо оскарження
рішень, дій, бездіяльності
Вищої ради правосуддя

Рішення, внесені до ЄДРСР
станом на 01 січня 2025 року

Верховний
Суд

Дякую за увагу!